

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นการวิจัยแบบผสม มีวิธีการดำเนินวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ระยะที่ 1 ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 รายละเอียดวิธีดำเนินการนำเสนอ ดังนี้

ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยใช้แบบสอบถาม ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. 2553 : 6) จำนวน 2,210 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 225 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,985 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 466 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 144 คน และครูผู้สอน จำนวน 322 คน ได้มาจากประชากรโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie และ Morgan (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 303) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียนและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

| สถานภาพ | ร.ร.ขนาดเล็ก | | ร.ร.ขนาดกลาง | | ร.ร.ขนาดใหญ่ | | รวม | |
|-----------|--------------|---------------|--------------|---------------|--------------|---------------|---------|---------------|
| | ประชากร | กลุ่มตัวอย่าง | ประชากร | กลุ่มตัวอย่าง | ประชากร | กลุ่มตัวอย่าง | ประชากร | กลุ่มตัวอย่าง |
| ผู้บริหาร | 116 | 72 | 106 | 70 | 3 | 2 | 225 | 144 |
| ครู | 579 | 144 | 1,286 | 140 | 120 | 38 | 1,985 | 322 |
| รวม | 695 | 216 | 1,392 | 210 | 123 | 40 | 2,210 | 466 |

ที่มา : ข้อมูลแผนอัตรากำลังข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา ปีงบประมาณ 2553 (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2553)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตัวเลือก (Checklist) จำนวน 2 ข้อ ครอบคลุมเกี่ยวกับตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษาที่ดำรงตำแหน่ง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 48 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน
เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 8 ข้อ

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้ หนังสือแนวทาง
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2549 : 6)
หนังสือแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่า
ด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 (สำนักทดสอบทาง
การศึกษา, 2553) และงานวิจัย เรื่อง ศึกษาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ของงาน
อุตสาหกรรม (2551 : 131-142) และงานวิจัย เรื่อง การศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านหนองแวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7
ของอำนาจ โคน้ำ (2551 : 124-127)
2. นำผลการศึกษาตามข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถาม
เป็นสามตอน โดยพิจารณาให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดเสนอคณะกรรมการ
ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความครบถ้วน ความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาที่จะทำ
การสำรวจ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แนะนำ ซึ่ง
ประกอบด้วย
 - 3.1 อาจารย์ดร.ธีระวัฒน์ เข็มแสง
 - 3.2 อาจารย์สุทัศน์ แก้วคำ
4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แนะนำ
แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย
โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (ตาราง ภาคผนวก ข) โดยในแบบสอบถามแต่
ละข้อผู้เชี่ยวชาญจะต้องมีความเห็นตรงกัน หรือมีความสอดคล้องกันอย่างน้อย 2 ใน
3 คน ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

4.1 นายจาตุรนต์ ปะภินำหัง วุฒិการศึกษ กศ.ม. (การบริหาร การศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลนครจัมปาศรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

4.2 นายเอกลักษณ์ บุญทั่ว ตำแหน่ง วุฒิการศึกษ กศ.ม. (การบริหาร การศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองโนทับม้า สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และอาจารย์บัณฑิตพิเศษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4.3 นายมีชัย พลภูงา วุฒิ กศ.ม. (การวิจัยทางการศึกษา) ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

5. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ สถานภาพของ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ระบุตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ขนาดของโรงเรียนให้ระบุ จำนวนนักเรียนตามขนาดของโรงเรียน

6. การตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ

6.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ไป (Try-out) กับผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่ไม่ใช่ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 ราย แยกเป็นครู 42 คน ผู้บริหาร 8 คน ใน โรงเรียนบ้านกระด้ายโนนสวรรค์ โรงเรียนบ้านโนนทอง โรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ โรงเรียน บ้านหนองบึง โรงเรียนบ้านด้ายโนนยาง โรงเรียนบ้านป่าตองหนองงู โรงเรียนบ้าน นางเล็ง และ โรงเรียนบ้านปลาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

6.2 รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่ทดลองใช้และวิเคราะห์หาค่า อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discrimination Power) โดยใช้วิธี Item-total Correlation ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.59-0.83

6.3 ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความ เชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการระยะและวิธีการ ดังนี้

1. ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. ขออนุญาตราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือถึงผู้บริหารโรงเรียนในการตอบแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูล และนัดหมายวันที่จะมาขอรับแบบสอบถามคืน ดังนี้
 - 3.1 พิมพ์รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 144 โรงเรียน จำนวนแบบสอบถาม 466 ฉบับ
 - 3.2 พิมพ์หมายเลขบนซองและจำนวนแบบสอบถามเพื่อนำส่งตามรายชื่อที่จัดทำไว้และเพื่อเป็นการตรวจสอบว่าได้รับแบบสอบถามครบทุกฉบับ
 - 3.3 ได้แจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการระหว่างวันที่ 1-15 กันยายน 2554
4. ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 466 ฉบับ แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของเนื้อหาในแบบสอบถามแล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบ่งได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีประมวลผลตามหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง ควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการดำเนินการวิจัย โดยกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 99 - 100) ดังนี้

| | |
|---------------------------|------------------|
| ระดับการปฏิบัติมากที่สุด | กำหนดให้ 5 คะแนน |
| ระดับการปฏิบัติมาก | กำหนดให้ 4 คะแนน |
| ระดับการปฏิบัติปานกลาง | กำหนดให้ 3 คะแนน |
| ระดับการปฏิบัติน้อย | กำหนดให้ 2 คะแนน |
| ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด | กำหนดให้ 1 คะแนน |

นำคะแนนที่ได้ไปหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 99 - 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ให้ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ให้ระดับการปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ให้ระดับการปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ให้ระดับการปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ให้ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ใช้ F-test (One-way MANOVA)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

1.2 การหาอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discrimination Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยทดสอบค่าทีแบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test Independent)

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนระหว่างขนาดโรงเรียน โดยทดสอบ F-test (One-way MANOVA)

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกโรงเรียนที่เป็น Best Practice จำนวน 3 โรงเรียน

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกในครั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกสองระดับดีขึ้น ไปทุกมาตรฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 6 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2542 : 102) ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 3 คน
2. ครูผู้สอนจำนวน 3 คน ซึ่งเป็นครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ รวมทั้งเทปบันทึกเสียง ประเด็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และศึกษาเอกสาร SAR ของโรงเรียน

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนด
2. สร้างประเด็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่เหมาะสม
3. นำประเด็นคำถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ

4. ปรับปรุงแก้ไขประเด็นคำถามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เสนอแนะ

5. เลือกประเด็นคำถามที่เหมาะสมเพื่อดำเนินการสัมภาษณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการ
ถอดเทปและสรุปตามประเด็นการสัมภาษณ์

5. ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยวิธีการตีความและสร้าง
ข้อสรุป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
นำเสนอในลักษณะข้อมูลเชิงคุณภาพ



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY